

ROLA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

na przykładzie

**POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W WEJHEROWIE**

Powiat wejherowski ([kaszub. Wejrowsczi kréz](#)) – powiat w północnej Polsce, w województwie pomorskim utworzony

w 1999 r. w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto [Wejherowo](#).

Jest najludniejszym powiatem ziemskim w województwie pomorskim. Biorąc pod uwagę całą [Polskę](#), powiat zajmuje szóstą lokatę wśród powiatów ziemskich (314) pod względem ludności - w roku 2015 ok. 210 tysięcy mieszkańców.

Powiat w znacznej części zamieszkanym przez ludność kaszubską, słynie z wielu atrakcji turystycznych. Koniecznie trzeba wybrać się do

Wejherowa, nazywanego duchową stolicą Kaszub. To właśnie tutaj znajduje się jedno z najważniejszych miejsc kultu religijnego

Kaszubów. Kalwaria Wejherowska (XVII w.) to, wzorowane na jerozolimskiej drodze krzyżowej, kaszubskie sanktuarium Męki Pańskiej.

Kalwaria składa się z 26 kaplic, będących zabytkowymi obiektami architektury wczesnobarokowej i manierystycznej. Wejherowo stanowi

także centrum kultury w powiecie, to tutaj mają swoją siedzibę Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej oraz Filharmonia

Kaszubska, w których odbywają się najważniejsze i największe wydarzenia kulturalne i artystyczne.

Zabytki, które warto zobaczyć:

Kalwaria Wejherowska (XVII w.),

kolegiata pw. św. Trójcy z 1754 r. w Wejherowie,

klasztor oo. Reformatorów zbudowany w latach 1648-1651 z kryptą rodu Wejherów i Przebendowskich,

pałac Przebendowskich w Wejherowie,

zespoły pałacowo-parkowe w Godętowie, Paraszynie, Bożympolu Wielkim,

barokowy dwór w Witkowie (Wódce),

pałace zabytkowe w Sasinie i Zwartowie,

latarnia w Stilo,

barokowe kapliczki w Luzinie.

Powiat Wejherowski

Gminy:

Choczewo

Gniewino

Linia

Luzino

Łęczyce

Szemud

Wejherowo

Miasta:

Reda

Rumia

Wejherowo

ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie Art. 76. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190.

1a. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej nie może być placówka opiekuńczo-wychowawcza.

2. W przypadku gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

Jakie zadania dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikają z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej?

Do zadań **organizatora** rodzinnej pieczy zastępczej należy przede wszystkim, zgodnie z art. 75 ust. 4 ustawy

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
3. prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
4. prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
5. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
6. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
7. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
8. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
9. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

10. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
12. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,
13. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
14. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
15. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
16. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
17. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Ponadto zgodnie z art. 47.

1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przygotowuje rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na przyjęcie dziecka przez:
 - 1) udzielenie szczegółowych informacji, o których mowa w art. 38a ust. 1 pkt 1 i 2, oraz zapewnienie, w miarę potrzeby, kontaktu z dzieckiem przed umieszczeniem go w tej rodzinie lub rodzinnym domu dziecka w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed przyjęciem dziecka;
 - 2) przekazanie, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień przyjęcia dziecka, dokumentacji, o której mowa w art. 38a ust. 1 pkt 3–8.

3. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka uzyskanie porady w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub w innej poradni specjalistycznej oraz podjęcie specjalistycznej terapii.
4. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jak sama nazwa wskazuje:

- ❖ ***organizuje pieczę zastępczą,***
- ❖ ***zapewnia w niej miejsca dla dzieci wobec których sąd orzekł umieszczenie,***
- ❖ ***pozyskuje kandydatów na rodziny zastępcze,***
- ❖ ***czuwa nad rzetelnością i profesjonalizmem tworzenia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz ich właściwym funkcjonowaniem realizującym zasadę ochrony dobra dziecka.,***
- ❖ ***zapewnia rodzinom zastępczym wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc specjalistów.***

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie – jednostka organizacyjna Powiatu Wejherowskiego realizująca zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Od 1 stycznia 2012 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie na podstawie Zarządzenia Starosty Wejherowskiego jest Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W związku z tym w strukturze PCPR powołano **Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej**.

Liczba rodzin i liczba dzieci w rodzinach w 2015r.

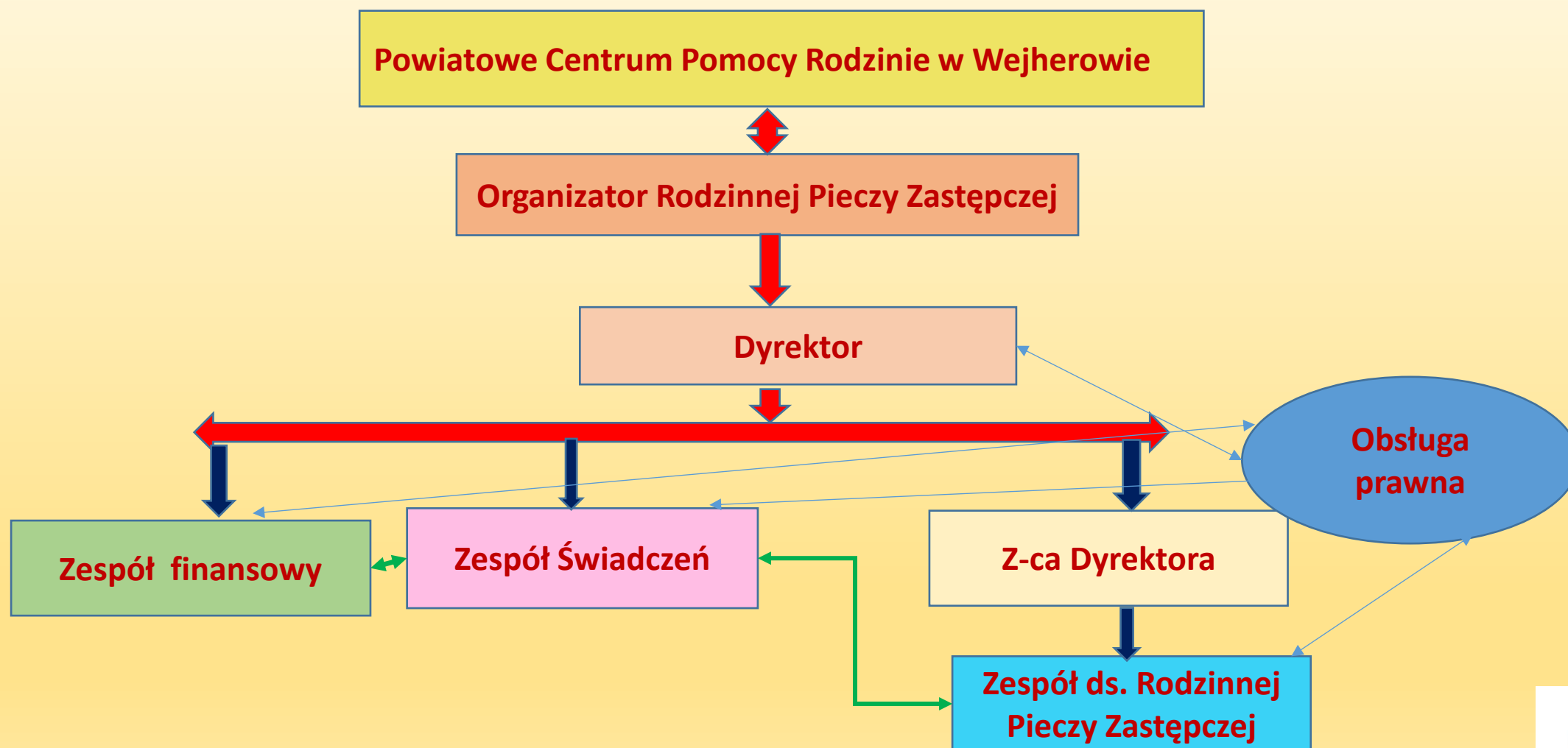
Rodzinna piecza zastępcza		Liczba rodzin wg. stanu na dzień 31.12.2015r.	Liczba dzieci w tych rodzinach wg. stanu na dzień 31.12.2015r.	Liczba rodzin narastająco w 2015r.	Liczba dzieci w tych rodzinach narastająco w 2015r.
w tym	r.z. spokrewnione	122	153	154	195
	r.z. niezawodowe	71	104	96	132
	r.z. zawodowe w tym	8	23	9	38
	pogotowia rodzinne	2	6	3	8
	specjalistyczne	2	4	3	6
			58	9	59
	rodzinne domy dziecka	9			
	Razem	210	338	268	424

Rodzinna piecza zastępcza		Liczba rodzin wg. stanu na dzień 30.09.2016	Liczba dzieci w tych rodzinach wg. stanu na dzień 30.09.2016.	Liczba rodzin narastająco w 2016r.	Liczba dzieci w tych rodzinach narastająco w 2016r.
w tym	r.z. spokrewnione	111	146	126	163
	r.z. niezawodowe	71	104	96	132
	r.z. zawodowe w tym	8	23	9	38
	pogotowia rodzinne	2	6	3	8
	specjalistyczne	2	4	3	6
	rodzinne domy dziecka	9	50	9	62
	Razem	207	332	234	378

Schemat organizacyjny PCPR w części dotyczącej Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Kierownik – 1 etat

Instytucjonalna
piecza zastępcza :
Inspektor – 1 etat

Z-ca Kierownika – 2/3
etatu/ 1/3 pełni funkcję
koordynatora dla 5 rodzin

Obsługa – 1 etat
administracyjna

Pomoc specjalistyczna

Koordinatory rodzinnej
pieczy zastępczej – 9 i 1/3
etatów, 1 – umowa
zlecenie (11 osób)

Psycholog – 1 etat, 3
osoby na umowę
zlecenie:
Diagnozy dzieci, terapie
dzieci i rodzin
zastępczych, opinie o
posiadaniu
predyspozycji, motywacji
do pełnienia funkcji rodz.
zast. grupy wsparcia,
udział w zespołach ds.
oceny syt. dziecka.

Punkt FAS:
1 psycholog, 1
psychiatra –
umowa
zlecenie
1X 2 tyg

Pracownik
socjalny –
2 etaty

Radca prawny –
0.6 et. ;
konsultacje,
szkolenia,
decyzje adm.

Doradca
Zawodowy

Pedagog –
2 etaty

*Łącznie w Zespole ds. Rodzinnej
Pieczy Zastępczej na umowę o pracę
pracuje 18 osób,
na podstawie umowy zlecenie – 5 osób.*

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej:

Koordynator, to osoba lub instytucja koordynująca jakieś działania, albo czynnik warunkujący harmonijne funkcjonowanie czegoś.

Zatem koordynator rodzinnej pieczy zastępczej to osoba, która współdziała z rodziną zastępczą i różnymi osobami, instytucjami (rodzina biologiczna, OPS, poradnia, przychodnia zdrowia, szkoła itp.) w celu rozwiązania różnych problemów rodziny i dziecka.

Rola / funkcja koordynatora:

1. wspierająca:

- ❖ udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- ❖ pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- ❖ współpraca z asystentem rodziny w celu opracowania, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- ❖ zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- ❖ udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;

2. Nadzorująca/ kontrolna:

- ❖ udział w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka;
- ❖ udział w ocenie rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- ❖ informowanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o wszelkich nieprawidłowościach występujących w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnych domach dziecka;
- ❖ przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej

W PCPR w Wejherowie koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pracuje w systemie zadaniowym, co oznacza, że opracowuje dwutygodniowy plan swojej pracy, który sprawdzany jest przez z-cę kierownika Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz zatwierdzany przez dyrektora. Następnie opracowuje sprawozdanie z realizacji 2 tygodniowego planu pracy oraz sprawozdania z wejścia w środowisko rodziny zastępczej. Każdy koordynator posiada laptopa oraz torbę wyposażoną w: ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; plan pracy na dany okres; wykaz zadań koordynatora wynikających z ustawy, wzory druków, (np. protokół z wysłuchania dziecka), wykaz osób, instytucji z którymi pracuje koordynator zawierający adresy i nr. telefonów i adresy e-mail; kredki, rysowanki, czasopisma dla dzieci, młodzieży; notes, kalendarz, długopis, telefon komórkowy itp.

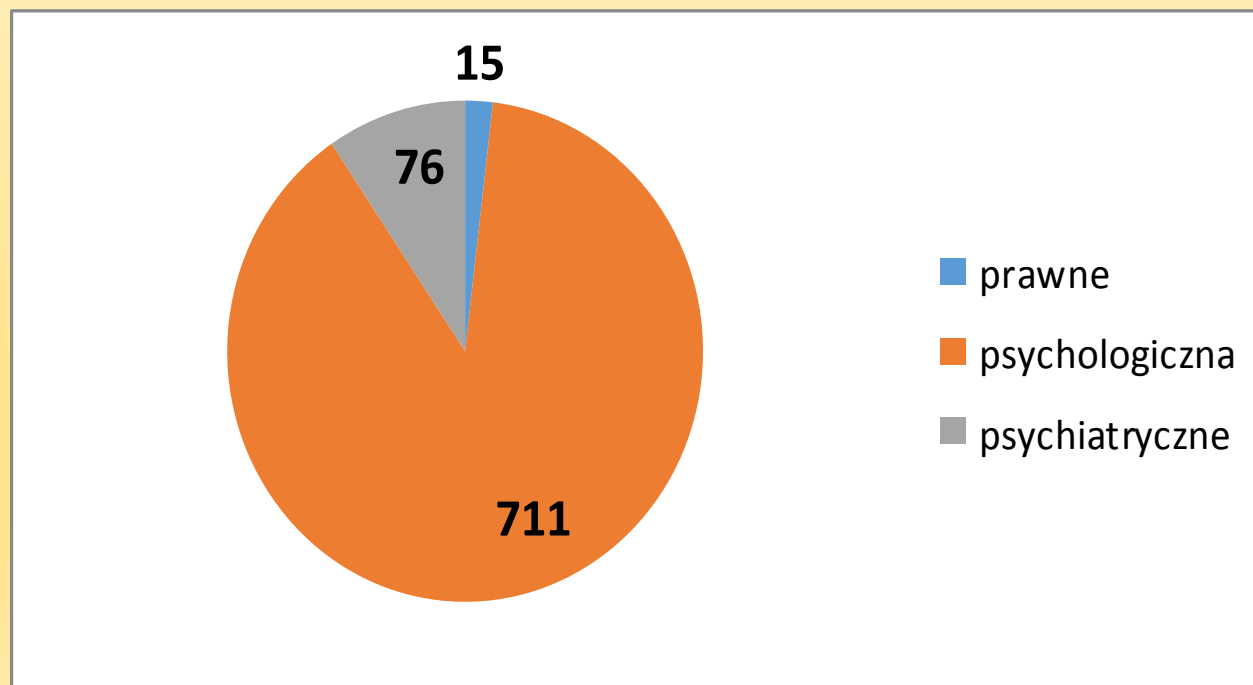
Wszyscy koordynatorzy mają przyznaną tzw. kilometrówkę (150-300 km) , dodatek specjalny za pracę w terenie oraz kartę do telefonu komórkowego.

W bieżącym roku zatrudniamy 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmują wsparciem 155 rodzin zastępczych i rodzinnych domów, pozostałe ok. 55 rodzin zastępczych objętych jest wsparciem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. 43 rodziny objęte wsparciem koordynatora wymagają intensywnej pracy. 102 dzieci na 267 dzieci w rodzinach pracujących z koordynatorem wymaga specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej pracują z rodzinami zastępczymi nad zapewnieniem prawidłowego i harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży w oparciu o plany pomocy dziecku zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy. Plany pracy opracowywane są z uwzględnieniem bieżącej oceny potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, edukacyjnej, na podstawie opracowanej diagnozy psychologicznej. Plany pomocy dziecku modyfikowane są w zależności od potrzeb nie rzadziej jednak niż co sześć miesięcy. Plany pomocy dziecku w większości są skoordynowane z planami pracy z rodziną opracowywanymi przez asystenta rodziny.

Liczba porad specjalistycznych udzielonych w 2015r.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

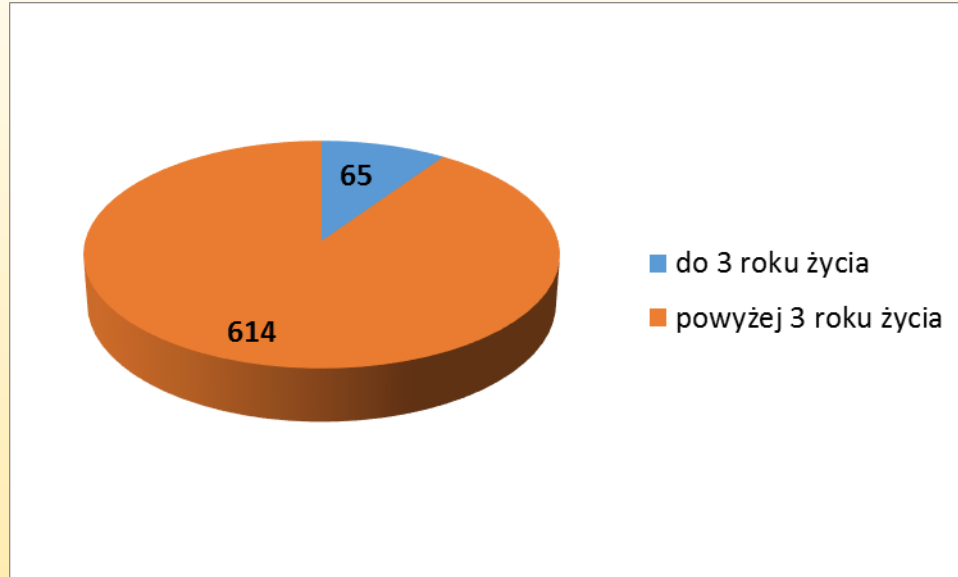
Zgodnie z art. 129 ustawy Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka. Oceny dokonuje się nie rzadziej niż co 3 miesiące w stosunku do dzieci do 3r.ż i nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku dzieci starszych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu:

1. ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
2. analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
3. ustalania i modyfikowania planu pomocy dziecku;
4. monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
5. oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
6. oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
7. informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Liczba dokonanych ocen sytuacji dziecka w 2015r.

Łącznie sporządzono 679 oceny, co w przeliczeniu na 1 miesiąc wynosi 57 ocen.

Oceny sytuacji dziecka dokonywane były na specjalnie zwoływanych posiedzeniach zespołów.

W posiedzeniach zespołu uczestniczyli:

- + rodzice zastępczy,
- + rodzice biologiczni,
- + pracownik organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- + koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- + pedagog, psycholog,
- + asystent rodziny a w przypadku gdy nie został wyznaczony, pracownik socjalny,
- + przedstawiciel ośrodka adopcyjnego ,
- + przedstawiciele szkoły (psycholog, pedagog, wychowawca klasy),
- + kurator.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Organizator rokrocznie dokonuje diagnozy potrzeb w oparciu o ankiety wypełniane przez rodziny zastępcze i zgłaszane w nich potrzeby w zakresie szkoleń oraz w oparciu o zebrane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej propozycje co do zakresu i tematyki szkoleń dla objętych wsparciem rodzin zastępczych.

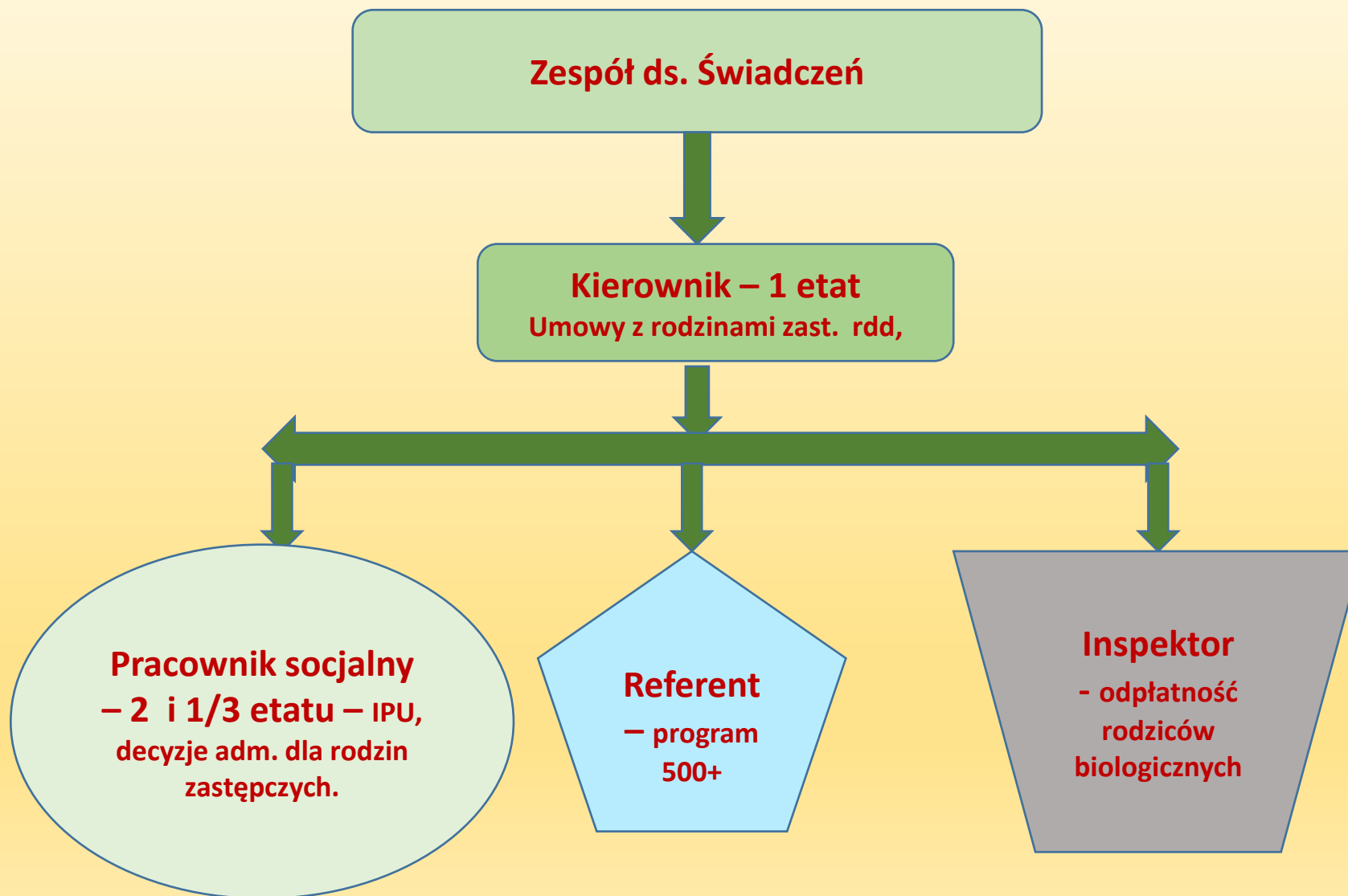
Szkolenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2015r.

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba uczestników
1	Szkoła dla rodziców zastępczych	16 osób
2	„Depresja u dzieci i młodzieży – jak sobie z nią radzić”	39 osób
3	Spotkania psychoedukacyjne dla rodziców zastępczych pod kątem FAS	15 osób
Razem		70 osób

Oceny rodzin zastępczych ORPZ dokonuje w oparciu o arkusz samooceny wypełniony przez rodzinę zastępczą, pisemną informację koordynatora o rodzinie zastępczej, w konsultacji z asystentem rodziny. Ocena formułowana jest na piśmie , zawiera zalecenia do pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinie.

Zespół ds. Świadczeń – struktura i zatrudnienie

Finansowanie pieczy zastępczej

Rozdział 85204 - Rodziny Zastępcze

Wykonanie – wydatki **6.313.193,32 zł**

Środki finansowe w kwocie 4.119.546,24 zł przeznaczone zostały na:

- świadczenie na utrzymanie 287 dzieci w rodzinach zastępczych oraz 63 dzieci w rdd– 3.561.816,92 zł
- kontynuację nauki dla 37 osób – 183.794,19 zł
- pomoc na usamodzielnienie się dla 14 osób -70.851 zł
- pomoc na zagospodarowanie dla 10 osób – 28.323 zł
- pomoc losową dla 11 dzieci – 16.698 zł
- pomoc jednorazową dla 46 dzieci z tytułu przyjęcia do rodziny zastępczej – 74.209,61 zł
- środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 12 rodzinnych domów dziecka – 121.111 zł
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka dla 77 dzieci – 33.592 zł
- remont lokalu mieszkalnego – 16.150 zł
- świadczenia dla 3 rodzin pomocowych – 13.000 zł

Wydatki w tym rozdziale w kwocie 1.692.773 zł obejmują wynagrodzenia osobowe pracowników Zespołu ds. Pieczy i Zespołu ds. Świadczeń, wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia dla 8 rodzin zastępczych zawodowych w tym: 2 rodzin specjalistycznych, 2 rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 9 rodzinnych domów dziecka i 8 osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i przy pracach gospodarskich.

Rozdział 85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Wykonanie - wydatki 1.206.184,07 zł

W 2015r. osobom przebywającym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych udzielono pomocy finansowej w łącznej kwocie 290.814,52 zł zgodnie z zatwierdzonym Indywidualnym Programem Usamodzielnienia na:

- kontynuację nauki dla 43 wychowanków – 199.184,52 zł
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie się dla 8 wychowanków – 47.200 zł
- pomocy na zagospodarowanie dla 18 wychowanków – 44.430 zł

Ponadto wydatki w tym rozdziale dotyczą pokrycia kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wejherowskiego, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu w wysokości 915.369,55 zł.

Ogółem w 2015 roku na pieczę zastępczą rodzinną i instytucjonalną wydano **11 507 572 zł**.

Dochody na podstawie porozumień z powiatami i wystawionych not obciążeniowych dla gmin wyniosły **2 033 369 zł**

Dziękuję za uwagę

Iwona Romanowska

Dyrektor PCPR w Wejherowie

